

## TAJNIČKI IZVJEŠTAJ

za šestu sjednicu Upravnog odbora Kino-kluba "Zagreb" 12.9.74.

Kino-klub "Zagreb" ima bogatu tradiciju. Jedan je od najstarijih kino-klubova u ovom dijelu Evrope, a prvi u Jugoslaviji. Osnovan je 1928. godine u okviru Foto-kluba "Zagreb", ali se 1935. godine odvaja od Foto-kluba i dalje djeluje samostalno kao Kino-klub "Zagreb". Uz njegovo je osnivanje neodvojivo vezano ime zubarara Dra. Maksimilijana PASPA, koji je bio jedan od osnivača i prvi predsjednik kluba. Amaterski je film između dva rata postojao uglavnom samo u Zagrebu, a zagrebački su kinoamateri bili i među osnivačima Međunarodne unije amaterskog filma (UNICA). Osim zagrebačkih kinoamatera u to su vrijeme djelovali u Beogradu samo poznati foto-reporter Rista Marjanović, koji je vjerojatno i prvi snimao filmove u boji, i Vladeta Lukić, kasnije poznati profesionalni filmski snimatelj. I moguće još po netko osim njih.

Naš je klub godinama slovio kao vodeći i najaktivniji klub u zemlji, a tek su kasnije postali vrlo aktivni Kino-klub "Beograd" i Kino-klub "Split", koji su našoj profesionalnoj kinematografiji dali mnogo poznatih autora, uglavnom avangardista i eksperimentatora.

Generacijama je Kino-klub "Zagreb" bio stjecište filmske avangarde Zagreba. Tako je odgojio više današnjih profesionalnih filmskih radnika, kao što su snimatelj Oktavijan Miletić, režiser Zlatko Sudović, Vladimir Petek i mnogo drugih, a osobito je značajno ime filmskog avangardiste i eksperimentatora, majstora amaterskog filma otorinolaringologa Dra. Mihovila PANSINI, duhovnog začetnika i osnivača poznatog festivala eksperimentalnog filma GEF.

11. IV Od godišnje skupštine održane 11. veljače ove godine naš klub djeluje kao udruženi kinoamaterski klub, udružen sa student-skim Kino-klubom "PAN 69", Zagrebačkom autorskom grupom "ZAG-CAMERA", "FAVIT" centrom i Kino-klubom "STUDIO". Kinoamateri udruženih klubova samoupravno su se dogovorili da dalje djeluju pod imenom Kino-kluba "Zagreb". Osnovni su zadaci kluba širenje filmske kulture i filmska proizvodnja. Aktiviranjem u klubu Dr. Prof. Ante PETERLIĆ-a, profesora na Akademiji za kazalište, film i televiziju u Zagrebu, koji u novom Upravnom odboru nosi dužnost potpredsjednika, stvorena je teoretska mogućnost za kvalitetniju i kvantitetniju repertoarnu i proizvodnu aktivnost. Ali tu dolazi do razočaranja, jer se pokazala nevjerojatna nezainteresiranost članova za snimanje filmova, što treba biti naša osnovna aktivnost. Raspisan je bio natječaj za scenarij, ali je odaziv bio slab, a veliki dio autora projekata nije se odazvao pozivu na razgovor o svom budućem filmu.

Donekle je izvršen zadatak održavanja programa četvrtkom, pa su do ljetnih praznika održani slijedeći programi:

- 7. III. - projekcija filmova Degeneka, Marijana Lončara i Tat-jane Ivančić za selekciju programa u filmskom klubu "MOŠA PI-JADE".
- 14. III. - projekcija filma o prvim danima kinematografije (braća Lumiere, Melies, Porter, Griffith), u okviru kinoamaterskog tečaja.
- 21. III. - gost kluba režiser Zoran Tadić svojim filmom "POŠTAR SA KAMENJARA", uz razgovor s autorom.
- 28. III. - projekcija filma "OKTOBAR" Sergeja Eisensteina, u okviru kinoamaterskog tečaja.
- 4. IV. - projekcija filma "UBOJICA M." Fritza Langa.

- 11.IV. - projekcija filmova Vladimira Peteka i film "IZLET" Jeana Renoir-a.
- 25.IV. - gost večeri majstor amaterskog filma Ljubiša Grlić sa svojim filmovima, uz razgovor s autorom.
- 9.V. - gost večeri filmski režiser Nikola Babić sa svojim filmovima, uz razgovor s autorom. Naši gosti te večeri bili su članovi književne grupe "Kluba samoupravljača", sa svojim voditeljem Stjepanom Laljak-om.
- 16.V. - gost večeri Tatjana Ivančić sa svojim filmovima, uz razgovor s autoricom.

Uvodnu riječ na svim programima dao je Dr. Prof. Ante Peterlić.

U klubu je trebao nastupiti i režiser Krsto Papić sa svojim filmovima, a gosti te večeri bili su opet članovi književne grupe "Kluba samoupravljača". Taj je program morao otpasti, jer tri projektora 16 mm., koja smo imali na raspolaganju, nisu bila ispravna. Književna grupa "Kluba samoupravljača" predložila je da održi umjesto planiranog nastupa režisera Krste Papića recital pjesama svojih autora, ali je u tom momentu nestalo u čitavim prostorijama električne rasvjete, a kvar nismo mogli ustanoviti. Tek ga je kasnije pronašao pozvani električar, a uzrok nestanku struje je bila neispravnost i dotrajalost električnih instalacija. Recital je održan u mraku, uz rasvjetu svijeće.

Dva mjeseca nisu se mogli održavati programi zbog poplave u dvorani 24.3.74. potpuno zadovoljavajuće, jer se jedan dio dvorane nije mogao koristiti. Poplava je nastala zbog začepljene kanalizacije u susjednoj zgradi, tako da je voda tekla kroz električni utikač u zidu.

Naš je klub nastupio 17.5. sa devet filmova u filmskom klubu "MOŠA PIJADE", a filmovi naših članova sudjelovali su i nagra-

divani su na više festivala. Znatan broj filmova naših autora sudjelovao je na Zagrebačkim filmskim danima (ZAG-FIDA), pa su osvojili nekoliko nagrada. Održan je i jedan početnički tečaj sa petnaest polaznika, na kojemu je Stjepan Vidaković predavao tehniku, a ja teoriju.

I to je u ovom mandatnom periodu bila sva aktivnost. Prilično velika, ali nedovoljna i nezadovoljavajuća. Ja sam osobno uspostavio kontakt sa "Klubom samoupravljača", pa je dogovorena jača suradnja najesen, u kojoj bi mi održavali projekcije za radnike po tvornicama, snimali namjenske filmove, i t.d... Postavlja se pitanje zašto naša aktivnost u ovom mandatnom periodu do sada nije bila još veća i značajnija... Odgovor je standardan. Prvi je razlog dotrajalost vlažnih i po zdravlje štetnih prostorija, koje nisu 1969. godine ~~bile~~ adekvatno renovirane, kao i pomanjkanje financijskih sredstava za opširnije akcije i aktivnosti. A drugi je razlog bolna činjenica, koja se ponavlja već godinama. Na svakoj skupštini postavlja ju se veliki zadaci i planovi, članovi se busaju u prsa i obećavaju nevjerojatnu aktivnost, a onda sve i opet teče dalje svojim tokom, sve ostaje na nekolicini aktivnih članova, većinom članova Upravnog odbora, a ostali se članovi oglašuju i potpuno su neaktivni. A onda sva krivnja za neuspjehe pada na nekolicinu pojedinaca, koji su bili aktivni i radili. I zar nećemo jednom prestati sa takovom praksom, pa se masovnije aktivirati u radu kluba, jer to je ipak naš klub, koji volimo i želimo da napreduje !?

Postoji još jedna velika negativnost u našoj aktivnosti. Vanjskim gostima, koji posjećuju naše sastanke i projekcije, ne ostavlja ni malo lijepu sliku izgled naše dvorane i ostalih prostorija. U dvorani se puši, usprkos zabrani pušenja, bacaju se po

pođu opušci cigareta i pepeo, čaše i prevrnutе flaše, tako da dvorana nakon svakog sastanka izgleda kao smetište, koje nam ni najmanje ne služi na ugled. Zar se tako ponašamo i kod kuće ?..... Postanimo napokon jednom kulturni i mislimo na kulturni izgled našeg kluba, koji ima bogatu tradiciju i za četiri godine trebao bi proslaviti pedesetgodišnjicu svog postojanja !!!...

To nažalost nisu sve znatne negativnosti u klubu. Situacija je u posljednje vrijeme vrlo nezdrava. Prevelika demokracija, pomanjkanje svake discipline i samovolja pojedinaca dovele su stanje u klubu do pravog kaosa, u kojemu svatko radi šta hoće, bez odgovornosti i poštivanja bilo kakovih autoriteta. Usprkos svih pokušaja da se na prijateljski i drugarski način uvede red, to se pokazalo bezuspješnim. Nakon svakog održanog sastanka projekciona dvorana i ostale prostorije nalikuju smetištu. Po podovima je sve puno čikova, pepela, čaša i flaša. Usprkos zabrani da se u dvorani puši, pojedinci kao da se natječu kako bi pod zagadili sa što više čikova i pepela ispušenih cigareta. Klub često naliči više na birtiju najnižeg tipa, nego na jedan kulturni klub sa bogatom tradicijom... Tome napokon moramo stati na kraj, pa bilo kakovim sredstvima to postigli !!!!...

Nakon poplave u dvorani 24.3.1974. na lice mjesta je izašla komisija "STANOINVEST"-a, a ja sam preuzeo zadatak da izborim uređenje dvorane po poduzeću "STANOINVEST". Susretljivošću tehničara Stjepana Zrinjskog "STANOINVEST" nam je odobrio nešto manje od 3.000.000.- starih dinara za uređenje dvorane. U to ulazi skidanje tapisona sa poda i postavljanje keramičkih pločica, skidanje žbuke, ponovno žbukanje i maljanje prostorije projekcione dvorane... Ti bi radovi trebali svakoga dana započeti.

U sklopu tih radova potrebno je bilo da se promijeni pod i u ostalim prostorijama uz projekcionu dvoranu, u kojima je tapison uništen većinom od vlage, da se omaljažu zidovi i rekonstruira kompletna električna rasvjeta, sve električne instalacije, koje su bile nesavjesno izvedene kod rekonstrukcije 1969. godine. Za to je bilo potrebno nanaći financijska sredstva.

Nakon svega ovoga događaji teku kronološkim redom ovako:

#### SRIJEDA, 21.8.1974.

U Zagrebu je poslije podne bilo strahovito orkansko nevrijeme. Projekciona dvorana je bila poplavljena, a visina vode iznosila je oko pola metra. U četvrtak 22.8. morali su biti pozvani vatrogasci, koji su ispumpali vodu iz dvorane. Time su definitivno uništeni i ostali dijelovi prostorija, tako da je postavljanje keramičkih pločica u svim prostorijama neophodno, kao i maljanje prostorija uz projekcionu dvoranu. Krivnja za poplavu je velikim dijelom neočišćeni prostor ispred prozora dvorane i začepljeni kanal.

#### UTORAK, 3.9.1974.

Ja sam lično očistio kanal i prostor ispred prozora dvorane. To nije bila dužnost čistačice, jer to nije posao za ženu. U to je vrijeme mlada hani RANKO PRIMORAC flegmatično sjedio u kancelariji i pisao na stroju. Mirno je gledao kako 53-godišnji tajnik čisti kanal. Iznio sam preko dvadeset kanti zemlje ("po lojtrici dol, po lojtrici gor"), izbačio pedesetak cigala, krepanu mačku, i t.d.

#### ČETVRTAK, 5.9.1974.

Tehničar Stjepan Zrinjski iz "STANOINVEST"-a došao je u klub i načinio približnu kalkulaciju za uređenje ostalih prostorija. Proračun iznosi cca 4 - 5,000.000.- starih dinara. Kvalitetne keramičke pločice iz Makedonije mogu se dobiti po 18.000.- st. dinara m<sup>2</sup> I. klase. Bolje su od talijanskih i trajnije. To bi znatno

pojeftinilo radove. Postavljanje keramičkih pločica cca 12.000.- st. dinara po m<sup>2</sup>.

Električar je za kompletnu rekonstrukciju električnih instalacija načinio proračun od cca 1,200.000.- st. dinara.

PETAK, 6.9.1974.

Radi rekonstrukcije prostorija održan je sastanak u Gradskom vijeću Narodne tehnike. Prisutni od Gradskog vijeća: predsjednik Uroš Bušurelo, tajnik Braco Briški, poslovni tajnik Branko Jerneić i član izvršnog odbora Valc. Od Kino-saveza Hrvatske drug Veselin Golubović, a od Kino-kluba "Zagreb": predsjednik Krešimir Lessel, potpredsjednik Dr. Ante Peterlić i ja.

Na sastanku je izneseno dosta prigovora na rad našeg kluba. Osobito se kritički osvrnuo na prilike u klubu i njegovu kinoamatersku aktivnost drug Golubović. Naglasio je potrebu veće povezanosti sa radničkom klasom, sa omladinom. Naglasio je također i da atmosfera u klubu nije zdrava i odgojna za omladinu, a predsjednik kluba da bi morao biti čovjek, koji bi bio autoritativna ličnost i mogao reprezentirati klub prema vani.

Pokušao sam pobiti te zamjerke činjenicom da u klubu sada djeluje pet udruženih klubova, pa naši autori sudjeluju na mnogim festivalima sa svojim filmovima, a na ZAG-FIDI bio je veliki broj filmova naših autora, koji su i nagrađeni. Naglasio sam suradnju sa "Klubom samoupravljača", za koju je dogovoreno da se pojača i proširi. Naglasio sam da ljudi neće dolaziti u prostorije baš zato, jer one nisu uređene kako treba, jer su vlažne i nezdrave. A za ličnost predsjednika upozorio sam da treba priznati činjenicu da je on godinama gubio sate i sate dnevno svog vremena za klub, na štetu svog ličnog prosperiteta, afirmacije i egzistencije. Dr. Peterlić i predsjednik Lessel također su uložili napore da ublaže kritike i osude.

Zaključeno je da treba načiniti zahtjev za odobravanje financijskih sredstava za uređenje prostorija.

SUBOTA, 7.9.1974.

Opođne sam bio u klubu, kad su došli u pregled prostorija drugovi Briški, Jerneić i Valc. Nakon donjih prostorija, u kojima su zaključili da je detaljno uređenje stvarno potrebno, zaželjeli su pogledati i gornje prostorije. Bili su upravo šokirani situacijom koju su zatekli. Neuredno razbacana tehnika, nered u prostorijama. U drugoj prostoriji zatekli smo otvoren poljski krevet, na njemu deku, na stolu uru budilicu i zavežljaj odjeće. Drug Briški je s ogorčenjem primijetio: "O, pa vi imate i stanara!" Naravno da je nakon toga izgubio svaku volju da nas podrži u našem zahtjevu za financijskim sredstvima za uređenje prostorija.

Ja sam odmah o tome telefonirao predsjedniku. RANKO PRIMORAC je priznao drugu Lesselu da on spava u prostorijama kluba, - bez našeg znanja i odobrenja, a ključeve mu je dao Marijan Hodak. Dali smo mu nalog da smjesta iseli i donese meni ključeve, a 12.9. dođe na sjednicu Upravnog odbora, jer će biti protiv njega i Hodaka poveden disciplinski postupak. Međutim on ključeve nije ~~do~~ donio.

NEDJELJA, 8.9.1974.

Došao sam poslije pođne u klub i lično pospremio gornje prostorije i tehniku. Drug Jerneić me je obavijestio da su prethodnog dana pokušali duplikatom ključa ući u prostorije kancelarije, da vide da li i dalje tamo netko spava, ali se brava nije dala otvoriti. RANKO PRIMORAC je dakle ostavio ključ u bravi, pa usprkos zabrani i dalje spavao u kancelariji kluba. Misleći da smo u međuvremenu promijenili bravu, drug Jerneić nije inzistirao da uđe u prostoriju.

Tada je drug Jerneić sam lično promijenio bravu na ulaznim vra-



tima u kancelariju kluba.

. . . . .

Takav nedozvoljeni postupak RANKA PRIMORAC u vrijeme kad vršimo napore da dobijemo potrebna financijska sredstva od Gradskog vijeća Narodne tehnike znatno šteti interesima i prosperitetu kluba. / A MARIJAN HODAK je u tome sudjelovao davanjem ključeva, koje je dobio od predsjednika samo za montažu svog filma. Osim toga Marijan Hodak je višekratno u klub dovodio osobe, koje su se opijale i pravile nered, tako da smo zbog toga imali i prigovore sa strane Gradskog vijeća Narodne tehnike.

Zbog gornjih razloga predlažem da se RANKO PRIMORAC isključi iz kluba i zabrani mu se pristup u klupske prostorije, a MARIJAN HODAK kao jedan od najaktivnijih i najjačih naših sadašnjih autora disciplinski kazni.

U tom našem klubu treba napokon uvesti red, jer je to jedini preduvjet da ponovno steknemo povjerenje i Gradskog vijeća Narodne tehnike, i Kino-saveza Hrvatske. Dok se stanje ne sredi, treba uvesti nepopularan policijski režim, jer u protivnom slučaju ja više ne mogu biti ~~tajnik~~ tajnik kluba, pa nakon dvadeset godina aktivnosti u tom klubu, gubljenja dana i dana za klub, godinama kao tajnik kluba, kao balavac slušati prekore i osude.

Zagreb, 9.9.1974.

T a j n i k :

(Željko Haberštok)

*Željko Haberštok*

